

și când din 188 de familii numai 14 inși au arătat că vor să rămână în țară, li s-a dat aprobarea de plecare, cu condiția ca să plătească toate dările pe lunile mai-august. Acești « turtucăieni » au trecut înapoi peste Dunăre pe la Oltenița, cu toate că acolo nu era carantină, în august 1830¹. La fel s-a procedat și cu cele 250 de familii de băjenari din satul Foșani cerute lui Kiselef de pașa Vidinului prin intermediul generalului Prigara. Și aceștia au trimis « deputați » la Divan. La 18 iulie li se arăta că în curînd se va da un « Așezămînt » prin care vor fi scutiți total de dări pe trei ani, urmînd apoi a le plăti pe jumătate timp de alți șapte ani. Proiectul de așezămînt urma să li se citească « din cuvînt în cuvînt ». Kiselef cerea să dea în scris ceea ce vor să facă, probabil pentru a se justifica în fața pașei. Se pare că cei mai mulți s-au întors peste Dunăre².

Din numeroasele familii din jurul Rahovei ce trecuseră la noi s-au ales 88 de familii cărora, la cererea pașei Vidinului, li s-a permis să se întoarcă. Pentru aceasta zăpciul locului trebuia să facă o catagrafie, ceea ce dura. Temîndu-se de o răzgîndire, pașa a lăsat să treacă la noi în țară 106 familii cu toate averile lor, obținînd reîntoarcerea celor ceruți, catagrafia făcîndu-se doar pentru « producturi »³. Cei ce se întorceau pe malul drept, mulți bulgari și mai puțini români, erau originari din Rahova (44 de familii) și din satele apropiate: Hîrlețu, Ostrov, Kozlodui, Vadin, și altele⁴. La 16 iulie, Mehmed Sadik, muhafiz de Nicopol, mulțumea lui Kiselef pentru ajutorul dat rahovenilor care se întorseseră⁵.

În septembrie 1830, cererile de întoarcere au fost destul de multe. Din cele 250 de familii care voiau să treacă înapoi peste Dunăre în acest an, majoritatea (150 de familii) erau din Karnobat. Așa cum s-a arătat mai sus, aceștia, deși veniți în număr mare, n-au încercat să se așeze cu toții la un loc, după exemplul slivnenilor⁶. Alături de ei se întorc alte cîteva familii din Razgrad, Aitos, Sliven ș.a. Cererile continuă și în octombrie 1830, dar în număr ceva mai mic, se opresc în iarnă și reîncep în primăvara anului 1831⁷. În ele băjenarii arătau și cauzele care îi determinaseră să se reîntoarcă: « . . . Acolo avem acareturi cu care putem trăi, iar aici nu avem nimic »; sau: « . . . Viîndu-ne nouă răspuns că s-au liniștit vremea »; sau: « . . . Că nu putem trăi aici fiind oameni săraci și străini » . . . « și nici locuri de hrană nu avem » . . . « nu putem afla îndestularea hranei » . . . « vedem o mare lipsă și strîmtorare atît din partea mîncării, cît și din partea pămîntului » etc.⁸. De asemenea, prevederile așezămîntului nu se aplicau pe toate moșiile în același fel și băjenarii erau nemulțumiți. Din această cauză 35 de familii venite din regiunea Adrianopolului și care se așezaseră pe moșia

¹ Pentru detalii, liste de nume ș.a., vezi Roman ski, *op. cit.*, p. 155—156; Arh. st. Buc., dos. 4 677/1830, f. 7 și urm. Este interesant că unii dintre turtucăieni au arătat « în taină » trimisului Divanului că ei nu vor să treacă dincolo, dar că sînt siliți de către « caimacami » (ciorbagii) lor, (*ibidem*, f. 13—33).

² Roman ski, *op. cit.*, p. 167—169. Vezi și Arh. st. Buc., *Adm. vechi*, dos. 4 791/1830, f. 52.

³ La noi fuseseră stabiliți la Stoienești (Romanaiți), slobozia Bechet (Dolj) ș.a. Arh. st. Buc., *Adm. vechi*, dos. 4 844/1830, f. 1—4.

⁴ Pentru lista acestor familii, *ibidem*, f. 10—11.

⁵ Document turcesc în Bibl. Acad. R.P.R., DLXXXV/81.

⁶ Arh. st. Buc., ms. 375, f. 168 și 170. Și în 1831 numărul familiilor care se întorc la Karnobat este dintre cele mai mari. Pentru 60 de familii (356 de inși) cu 217 cornute mari, 104 cai și 1 120 de oi ce se întorceau de la Brăila, vezi Arh. st. Buc., *Vistieria*, dos. 3 187/1831, f. 49. Pentru altele, din București, f. 50. Lista lor la f. 85—86.

⁷ Pentru cereri de reîntoarcere, vezi Roman ski, *op. cit.*, p. 170 și urm. Vezi în special listele de la Brăila, p. 304—308; vezi și Arh. st. Buc., ms. 375, f. 172—173. Vezi și Arh. st. Buc., *Vistieria*, dos. 3 201/1831, f. 443 și 446.

⁸ Roman ski, *op. cit.*, p. 171, 173, 191 și 193.